

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי כ"ו אלול תשפ"ב | דף היומי בבלי: כתובות עה | דף הכולל: כתובות פט.
דף היומי בהלכה: מסעיף ג' עד אמצע סעיף ד' "ושלא יצא עליו".
מוסר: שמירת הלשון - פרק ז' וכן במשה' עד פרק ז' 'וזה לשון'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הכניעה פרק ה' 'והחמישי כאשר יחשוב בגדולת הבורא' עד פרק ו' 'והחמישי הכניעה בענייני עולמו'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

חשבתם פעם מה מתרחש מהצד השני של השופר? | כשרבי גדליה נדל זצ"ל צעד ברחוב רשב"ם אוהז בידיו קן צרעות רוחש... | "חיסכון לכל ילד" – האם צריך גם "פרוזבול לכל ילד"? | 2494

הסיפור היומי

**כולם צפו בעינים פעורות בתופעה המופלאה:
רבי גדליה צועד ברחוב רשב"ם אוהז בידו את קן
הדבורים ללא כל פחד ומורא, כשכל הדבורים
מרחפות סביבו ואף אחת אינה מתקרבת אליו**

הסטייפלער?! והרי הדבורים מפריעות לו ללמוד! - נזעק הרב כהן, אבל האיש התעקש וטען שאין לו זמן מיותר בל"ז העבודה. משכך, הרב כהן התקשר אל הגאון רבי גדליה נדל זצ"ל ושאל אותו מה לעשות.

כששמע הגר"ג במה מדובר, התקשר אף הוא אל איש-המקצוע, ומשזה המשיך להתעקש, הגיע רבי גדליה בעצמו אל ביתו של הסטייפלער, ולתדהמת הכל טיפס אל הקן של הדבורים ונטל במו ידיו, ללא פחד ומורא, את כל הקן, עם המלכה וצרעותיה!...

והפעם מתרחשת תופעה מופלאה: כל הדבורים זזות הצידה, מרחפות לידו, אף אחת איננה מתקרבת אליו, ובוודאי שאינה עוקצת אותו, והוא צועד כמלך ברחוב רשב"ם וכל הקן בידו, בדרכו לרחוב חזון איש הסמוך, שם הפריח את כל הדבורים אל תוך הפרדסים עם עצי ההדר שעדיין צמחו שם בתקופה ההיא... לשאלת המקורבים כיצד העז לעשות זאת, ולא חשש מעקיצות הדבורים, השיב הגאון, שהיה ידוע בירתו העצומה, ואמר: דעו לכם, יש שני בעלי-חיים - הכלב והדבורה - שכאשר

הסיפור דלהלן סופר ע"י בני משפחת כהן מרמת אלחנן, שהתגוררו בילדותם באותו בנין מפורסם ברחוב רשב"ם 10 בו התגורר הסטייפלער, והובא על ידי הרב משה מיכאל צורן שליט"א בביטאונה של רמת אלחנן - 'קול ברמה' שבעריכתו.

ומעשה שהיה כך היה: יום אחד התגלה סמוך לחלון-חדרו של מרן הסטייפלער זצ"ל קן-דבורים גדול, עם כל המאפיינים של קן שכזה, דהיינו עם 'המלכה', וכמות גדולה של צרעות ודבורים שקיננו שם. הדבורים תְּדָרוּ לתְּדָרוּ של מרן והפריעו לו בלימודו.

אבי המשפחה יבדלחט"א, הרב כהן, הגבאי המיתולוגי של בית המדרש 'לדרמן', השתדל לעשות ככל שביכולתו על מנת למנוע את הסבל ממרן זצ"ל. הוא התקשר אל יהודי שנודע כמי שמתעסק בעניינים אלה, וידוע לסלק את הדבורים, וביקש ממנו לבוא ולטפל בקן שהתמקם ליד חלונו של הסטייפלער. אולם הלה אמר שהלו"ז שלו אינו פנוי, ואם רוצים הוא יכול להגיע בעוד כמה שבועות...

"אבל לא מדובר כאן ביהודי פשוט! אתה יודע מי זה

נובעת מגדלותו בתורה וביראת-השמים שלו, ולא בגלל הסיבה שמנה רבי גדליה עצמו. ואין ספק שגם הם צדקו בדבריהם... הדבורים פשוט פחדו ממנו, מדמות 'האדם' שהיתה בו!

מראים להם שלא פוחדים מהם, הם לא מעזים לפגוע בבני אדם. נו... זו היתה גרסתו של רבי גדליה לסיפור... ובוודאי שהדברים נכונים. ברם, המקורבים ובני הבית אמרו שברור להם שהסיבה העיקרית שהדבורים התרחקו מהגרג'ג ולא עקצוהו

ענינא דיומא

האם מותר להתפלל בקול ולבכות בתפילות ראש השנה?

עניני דיומא ערב ראש השנה - תקצירי הלכות הנוגעות למעשה, מתוך ביאורים ומוספים משנה ברורה הוצאת 'דרשו'

שהורו שאינה צריכה לעשות כן, ותסמוך על אמירת 'כל-נדרי' בערב יום-הכיפורים; ושליחות להתרת נדרים מועילה רק לבעל הנעשה שליח להתרת נדרי אשתו, מפני ש'אשתו כגופו'. כמו כן, לגבי 'מופלא הסמוך לאיש', דהיינו ילד מגיל 12 ומעלה וילדה מגיל 11 ומעלה, שנדריו חלים אם הוא מבין את ענין הנדרים, יש שהורו שאין צריך לערוך עבורו התרת נדרים בערב ראש-השנה, ויש שהורה שאם רצונו בכך יש לערוך עבורו התרה. [ביאורים ומוספים דרשו, תקפא, 45]

מנהגי ערב ראש השנה: צום, טבילה במקוה ותפילה בבית

הקברות

מנהג הצום בערב ראש-השנה: מנהג עתיק עוד מזמן חז"ל, לצום בערב ראש-השנה, ובמדרש אמרו שגדולי הדור היו צמים בו, ובכך היו מתכפרים שליש מעוונותיהם. במשך הדורות 'הורחב' המנהג במדינות אירופה, ואף פשוטי העם נהגו לצום ביום זה, אנשים מגיל 13 ונשים מגיל 12, כביתר תעניות-הציבור; אולם בזמננו אין הכל צמים, ולכן יש שהורה כי המעונין לצום עליו לקבל את הצום בכ"ח באלול בתפילת מנחה. ואף מי שקיבל על עצמו לצום, יש הסוברים שמותר לאכול בסעודת מצוה של ברית-מילה, פדיון-הבן או סיום מסכת. טבילה במקוה: הטבילה תעשה לכתחילה משעה לפני חצות היום ואילך, ויש שנהג לטבול שלש פעמים. תפילה בבית הקברות: בקשת רחמים בבית הקברות לזכות בדין בזכות המתים, ואין לבקש מהמתים עצמם להתפלל עבור החיים; ויש לתת צדקה לפני התפילה. בבית-הקברות יש לעמוד במרחק ארבע אמות (2.31-1.92 מטרים, לשיטות השונות) מהקברים. [סימן תקפא, סעיף ב' ו'ד ו"ס"ק טז, כו ו'כז; ביאורים ומוספים דרשו, 33-35, 37, 39, 51 ו'56]

מהי ההגדרה המיוחדת לקדושתם של שני ימי ראש השנה?

בכל החגים מונהג 'יום טוב שני' רק בחוץ-לארץ, משום שבזמן שבו היו מקדשים את החודש על-פי ראיית הלבנה הונהגו שם

האם מותר להתפלל בקול ולבכות בתפילות ראש השנה?

בכל ימות השנה יש להתפלל את תפילת העמידה בלחש, כדי שלא לבלבל את המתפללים בעל-פה, אולם בימים הנוראים, בהם כולם מתפללים מתוך מחזור, מותר להתפלל בקול רם, אך גם בימים אלו ראוי להתפלל בלחש, ובכל מקרה אין להגביה את הקול יותר מדי, כיון שזהו מעשה 'נביאי הבעל' שהיו בזמן אליהו הנביא, וכן עלול הדבר לבלבל אף את המתפללים מתוך מחזור. ושליח הציבור רשאי להגביה את קולו, כיון שבכך נשמעת תפילתו כנדרש וגם מתעוררת כוונת הציבור. בנוגע לבכיה בשעת התפילות - יש שכתב שנהגים לבכות בתפילות הימים הנוראים, והוסיף שמי שמתעורר לבכיה רבה בתפילתו בימים אלו, אות היא כי באותה שעה הוא נדון למעלה, ויש שכתב שהבוכה בתפילתו - תפילתו נשמעת. וכתבו האחרונים שאף מי שאינו יכול לבכות, יתפלל בקול בוכים, ועל כך נאמר: "שמע ה' קול בכי". ויש שכתב שאין לבכות בתפילות ראש-השנה, וביארו בדעתו שאין לעורר בכי בכוונה תחילה, אולם מי שמרוב דבקותו בעת התפילה מתעורר לבכי רשאי לבכות. [סימן תקפב, סעיף ט' ו"ס"ק כד; ביאורים ומוספים דרשו, 30]

התרת הנדרים בערב ראש השנה - מקור המנהג והלכותיו

התרת הנדרים הנערכת בערב ראש השנה, מקורה בדברי הגמרא במסכת נדרים: "הרוצה שלא יתקיימו נדריו יעמוד בראש-השנה ויאמר כל נדרים שאני עתיד לידור בשנה זו יהיו בטלים", וזרזים מקדימים למצוות, ומוסיפים - מלבד ה'מסירת-מודעה' לעתיד - לתקן גם את העבר, בהתרת הנדרים שכבר נידרו. אכן, אף שנהגו לומר גם את ה'מסירת-מודעה' בפני שלשה, מן הדין אין צורך לאומרה בפני אחרים, ורק התרת הנדרים טעונה שלשה. כמו כן, נהוג שכל שלשת המתירים אומרים "הכל מותרים לך...", אך מן הדין די שיאמר אחד מהם. בנוגע לנשים - יש שהורו שהאשה תמנה את בעלה לשליח להתיר את נדריה בערב ראש-השנה, ויבקש מהמתירים את נדריו להתיר גם את נדריה, ויש

שני ימים מחמת הספק מתי קידשו את החודש בארץ ישראל. לעומת זאת, בראש השנה, בשל חשש מסוים לזלזול בקדושת יום טוב, תיקנו חכמים שבמקרים מסוימים יונהג יום טוב שני אף בארץ ישראל, וכשם שיום טוב שני של גלויות מונהג בחוץ לארץ גם בימינו, משום ש"מנהג אבותינו בידינו", כך מונהג יום טוב שני של ראש השנה בארץ ישראל גם בימינו. מסיבה זו, שהיום הנוסף בראש השנה יסודו בתקנת חז"ל שלא מספק, נחשבו שני ימי ראש השנה כקדושה אחת, וכיום אחד ארוך, ושניהם נקראו יום טוב של ראש השנה; וגם כיום - שאנו נוהגים כך משום ש"מנהג אבותינו בידינו" - נחשבים שני הימים כקדושה אחת, כשהיום הראשון עיקר, ואסור מן התורה, והשני - מדרבנן. ונחלקו הראשונים אם הימים נחשבים כקדושה אחת גם לקולא, או רק לחומרא. [סימן תר, סעיף א וס"ק א; ביאורים ומוספים דרשו, 1. סימן תרא, סעיף ב וס"ק ג; ביאורים ומוספים דרשו, 3-4]

מנהגי ראש השנה: 'סימנים', 'תשליך' והמנעות שינה ביום

'סימנים': חז"ל הנהיגו לאכול בליל ראש השנה פירות וירקות שונים לסימן טוב על-פי שמותיהם, ולבקש על קיום הדבר אשר עליו נעשה הסימן, ואלו הם: 'רוביא' - שירבו זכויותינו; 'כרת' - שיכרתו שונאינו; 'סילקא' - שיסתלקו אויבנו; תמרים - יתמו שונאינו; ו'קרא' - "שיקרע (רוע) גזר דיננו ויקראו לפניך זכויותינו". ובמרוצת הדורות נוספו סימנים נוספים: תפוח טבול בדבש - שתתחדש שנה מתוקה; רימון - נרבה זכויות כרימון; ראש של בהמה או עוף - שנהיה לראש ולא לזנב; דגים - שנפרה ונרבה כדגים. 'תשליך': מימות הראשונים נהגו ללכת ביום הראשון של ראש השנה לים או לנהר ולומר את הפסוקים: "מי א-ל כמוך נושא עוון... ישוב ירחמנו... ותשליך במצלות ים כל חטאתם". מנהג זה מכונה 'תשליך', והוא כזכר לעקדת יצחק, שבדרכו אליה עבר אברהם אבינו דרך נהר והגיעו המים עד צווארו, והתחנן להשי"ת: "הושיעה כי באו מים עד נפש"; ובכתבי האריז"ל מובא שיש ללכת לאחר תפילת מנחה, לפני שקיעת החמה, וכנהוג בימינו. וטוב לקיים את המנהג בסמוך למים שיש בהם דגים, לסימן טוב שנפרה ונרבה כדגים. המנעות משינה ביום: נוהגים שלא לשכב לישון בראש השנה בשעות היום, על-פי מאמר חז"ל שהשוכב בראש השנה 'שוכב' מזלו, ולדעת האריז"ל מותר לישון לאחר חצות היום; ונחלקו הפוסקים אם יש להקיץ משנת הלילה לפני עלות השחר, ואף לדעת המקלים, יש שהורה שאם התעורר משנתו לאחר עלות השחר לא ישוב לישון. ומי שראשו כבד עליו ומוכרח לישון, או שקשה לו לכון בתפילתו אם אינו ישן ביום, ראוי לישון. ויש שכתב שנהגו כך רק לענין שינה בשכיבה, ולא לענין שינה בשיבה. [סימן תקפג, סעיף א-ב, ס"ק ה-ט; ביאורים ומוספים דרשו, 13-15]

שלוש תרועות שלכל אחת מהן תקיעה לפני ותקיעה לאחריה; וספק בידינו אם התרועה האמורה בתורה היא הקול שאנו מכנים 'שברים', או הקול שאנו מכנים 'תרועה', או שניהם יחד, ולפיכך אנו תוקעים שלוש פעמים תקיעה שברים תרועה תקיעה (תשר"ת). ומכיון שאילו רק אחד מהקולות הוא התרועה האמורה בתורה, הרי הקול האחר מהווה הפסק בינו לבין התקיעה, אנו שבים לתקוע כל קול בנפרד: שלוש פעמים תקיעה שברים תקיעה (תשר"ת), ושלוש פעמים תקיעה תרועה תקיעה (תשר"ת); ובסך הכל - שלשים קולות. בנוגע לאורך השברים והתרועה, ישנן שתי שיטות עיקריות: שיטת רש"י: אורך התרועה הוא שלשה קולות קצרים המכונים 'כחות', או 'טרומיטין', ואורך השברים הוא לפחות ששה 'כחות' - שנים לכל אחד משלשת חלקי ה'שברים'. לשיטה זו - לדעת המחבר, אין להאריך בכל חלק מחלקי השברים מעבר לשיעורו האמור; ולדעת הרמ"א, בשברים שבסדר תשר"ת ניתן להאריך עד שמונה 'כחות' לכל חלק משלשת חלקי השברים, ובסדר תשר"ת - עד חמשה 'כחות'. שיטת הריב"א והריב"ם: אורך התרועה הוא תשעה קולות קצרים, המכונים 'כחות', או 'טרומיטין', וזהו גם אורך השברים, כלומר, שלשה 'כחות' לכל אחד משלשת חלקי ה'שברים', כשהשברים אורכים מעט יותר מהתרועה, והתקיעות שבסדר תשר"ת ותשר"ת מתארכות בהתאם. לכתחילה יש לנהוג כשיטה זו, וכן יש להקפיד לכתחילה שלא להאריך בשברים מעבר לשיעור האמור, אך בתקיעה ובתרועה ניתן להאריך מעבר לשיעורן. לפי שתי השיטות, אורך התקיעה כאורך התרועה, כלומר, בכל סדר מסדרי תשר"ת ותשר"ת יש להאריך בשתי התקיעות כפי אורך הקולות שביניהן. [סעיף ג עם משנ"ב ושעה"צ וביה"ל]

המחלוקת המפורסמת בענין 'נשימה אחת' ושתי נשימות

בתקיעת שופר

הראשונים נחלקו בנוגע ל'שברים תרועה' שבסדר תשר"ת: יש אומרים שצריך לתקועם ב'שתי נשימות', אך בדיעבד יוצאים ידי חובה גם ב'נשימה אחת', ויש אומרים שצריך לתקועם ב'נשימה אחת', ואין יוצאים ידי חובה ב'שתי נשימות' אף בדיעבד. ולהלכה, במקום שאין בו מנהג קבוע לתקוע רק כשיטה אחת משיטות אלו, יש לתקוע את התקיעות שלפני תפילת מוסף בנשימה אחת, ואת התקיעות שבתפילת מוסף ב'שתי נשימות', (או להיפך), וכך פסקו השולחן ערוך הרב והחזו"ן איש, וכך המנהג בארץ ישראל. בפירוש 'נשימה אחת' ושתי נשימות, נחלקו הפוסקים: לדעת המשנה ברורה, ב'שתי נשימות' יש להפסיק 'כדי נשימה' בין הקולות - ונחלקו הפוסקים אם צריך לנשום בפועל - וב'נשימה אחת' אין להפסיק יותר מ'כדי נשימה', אך יש להפסיק מעט כדי שלא לתקוע את השברים והתרועה 'בכח אחד'; ולדעת החזו"ן איש, ב'שתי נשימות' יש להפסיק בין הקולות אך בפחות מ'כדי נשימה', וב'נשימה אחת' אין להפסיק ביניהם כלל, ונחלקו בדעתו אם כוונתו שיש להריע מתוך השבר ממש, או שיש לסיים את

מספר קולות התקיעה ושיטות הראשונים בנוגע לאורכם
 חכמינו ז"ל דרשו מפסוקי התורה שמצות תקיעת שופר כוללת

השבר בסיום ברור ולהרע מיד לאחריו. [סימן תקצ, סעיף ד וס"ק יז-כא; ביאורים ומוספים דרשו, 12, 13 ו-15]

מה פירוש 'תקיעות דמיושב' ו'תקיעות דמעומד'?

לכתחילה יש לעמוד בעת התקיעה בשופר, או שמיעתה, ובדיעבד יוצאים ידי חובה אף בישיבה. דין זה אמור לגבי התקיעות שבתפילת מוסף, בהן מקיימים את המצוה, ולכן הן מכונות 'תקיעות דמעומד', אבל התקיעות שלפני מוסף נועדו רק כדי 'לערבב את השטן', ולכן אין חובה לעמוד בהן, והן מכונות 'תקיעות דמיושב'; עם זאת, נהוג מקדמת דנא לעמוד גם בתקיעות אלו, ויש שכתב שבזמננו מקיימים את המצוה בהן. לדעת המשנה ברורה ופוסקים רבים, האופן המובחר לקיום תקנת 'תקיעות דמעומד' בתפילת מוסף, הוא תקיעת תשר"ת תש"ת תר"ת למלכויות, וכן לזכרונות, וכן לשופרות, בחזרת הש"ץ בלבד; וכך מנהגן של קהילות רבות בימינו. מאידך, מנהגן של קהילות רבות, והוא מנהג קדום מימות הראשונים ונהג בו גם האריז"ל, לתקוע כסדר האמור גם בתפילת הלחש של מוסף. תקנת 'תקיעות דמעומד' מוטלת על הציבור בלבד, ואין ליחיד לעשות זאת לבדו. מפורסם כי הגרי"ז מבריסק סבר שלצורך קיום התקנה על ידי הציבור בחזרת הש"ץ, חובה על כל יחיד מהציבור לשמוע את כל תפילת החזרה של הש"ץ, מילה במילה; והחזון איש בספרו חולק על כך, וכן נראה מדברי הגר"מ פיינשטיין, וכן סבר הגרש"ז אויערבך. [סימן תקפה, סעיף א וס"ק ב; ביאורים ומוספים דרשו, 4. סימן תקצב, סעיף א-ב וס"ק א, ד וז; ביאורים ומוספים דרשו, 1 ו-4]

איסור הדיבור בין התקיעות

מעט שמברכים על תקיעת השופר לפני תפילת מוסף עד לאחר התקיעות שלאחר 'שופרות' בחזרת הש"ץ, אין 'להפסיק' בדיבור, כיון שהברכה חלה על כל התקיעות; ובלאו הכי, אסור להפסיק בדיבור בעת קיום מצוה כל זמן שלא השלים את חובתו. יש שהוסיפו כי ראוי שלא להפסיק בדיבור עד לאחר התקיעות הנהוגות לאחר תפילת מוסף, ויש שכתב עוד שבמקומות שנוהגים לתקוע לאחר גמר התפילה כשיטות שונות, אין לדבר עד לאחריהן; ויש שכתבו שאין צורך להקפיד על כך מעבר לתקיעות 'דמעומד'. אכן, יש לשים לב להבדלים בין השלבים השונים: בין הברכה לתקיעות - אסור להפסיק (אפילו במילה אחת), למעט כשיש הכרח לדבר בעניני התקיעה עצמה, והמפסיק יברך שנית; בין התקיעות 'דמיושב' בפני עצמן או בין התקיעות 'דמעומד' בפני עצמן, גם כן אין להפסיק אלא בעניני התקיעה עצמה, אך המפסיק לא יברך שנית; ובין תקיעות אלו לאלו, מותר להפסיק הן

בעניני התקיעה והן בעניני התפילות, והמפסיק בענינים אחרים לא יברך שנית. ראוי לציין כי מעיקר הדין אין להפסיק בין סדרי התקיעות 'דמיושב' אף באמירת 'יהי רצון' הנדפס במחזורים, ויש לאומרו לאחר גמר תקיעות אלו, וכך נהגו רבים מגדולי ישראל; אולם בקהילות רבות נהגו לאומרו בין סדרי התקיעות. ובין תקיעות 'דמעומד' לתקיעות 'דמיושב', מותר להפסיק באמירת תהלים, או בדברי תורה מעניני התקיעות, (והרהור בדברי תורה מותר בכל ענין שהוא); וכן בניגון התפילה יחד עם החזן, באמירת 'ברוך הוא וברוך שמו', ובבקשות פרטיות. [סימן תקצב, סעיף ג וס"ק ח וריא-יד ושעה"צ ס"ק יד-טו; ביאורים ומוספים דרשו, 9 ו-11]

האם ניתן לשמוע תקיעת שופר במקום שיש בו תקרה אקוסטית?

במשנה ובגמרא נאמרו דינים שונים בקשר לתקיעת שופר בתוך בור, מערה וכיוצא בהם; דינים אלו התחדשו בעקבות הצורך לתקוע בהחבא בעת שגזרו הגויים על ישראל שלא יקיימו את המצוות. עיקרם של דינים אלו הוא שבצאת קול התקיעה אל מחוץ לבור עלול להתלוות אליו אליו קול הד הנוצר באוויר הבור ומטשטש את קול השופר, והעומדים בחוץ ושומעים קול נוסף זה לא יצאו ידי חובתם; ויש אומרים שקול נוסף זה נלחץ בהכרח לקול התקיעה ופוסלה. קול זה מכונה: 'קול הברה'. 'קול הברה' במרתפים: בדומה לבור ומערה, קיים חשש ל'קול הברה' גם בתקיעת שופר במרתף אטום שרובו מתחת לפני הקרקע, אך כשיש בו חלונות - ספק אם דינו כבור ומערה; וספק זה מצוי בזמננו בבתי-כנסת שבקומות תחתונות של בתים פרטיים, אשר רוב גובהם מתחת לפני הקרקע, וחלונותיהם סמוכים לתקרה, מעל לפני הקרקע. והתקוע ביער או בין הרים, אף שחוזר קול הד לתקיעתו, אינו נחשב כתוקע בבור, כיון שהד זה אינו מעורב בקול השופר, והוא 'נכפל' רק לאחר סיום הקול הראשון. 'קול הברה' בעמידה מחוץ לבית הכנסת ובתקרה אקוסטית: בניגוד לפירוש הרווח ל'קול הברה', שהוא קול הד המתערבב עם קול השופר, יש שפירש שהוא קול 'חלש', כלומר, שקול השופר אינו נשמע בעוצמתו ובצלילו המלא, וכתב שלפיכך גם העומד במרחק מבית-כנסת הבנוי מעל לפני הקרקע ושומע את קול השופר היוצא מתוכו, עליו לתת את דעתו ולהבחין אם הוא שומע קול 'חזק' או קול 'חלש'; ויש להחמיר כדבריו במקרה של ספק. כמו כן, בבית-כנסת שיש בו תקרה אקוסטית, יש לבדוק אם נשמע בכל מקום רק קולו הטבעי של השופר. [סימן תקפז, סעיף א, ס"ק א, ב, ו וז, וביה"ל ד"ה או וד"ה ואם; ביאורים ומוספים דרשו, 4-6]

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

"הייתי שומר הדלת השלישית של אולם קבלות הפנים. שלוש דלתות היו לאולם, ושלושה שומרים היו מופקדים עליהן. אבל המעמד שלי היה הגבוה מכולם, כי בדלת שלי היה עובר הקיסר..."

ואם במלך בשר ודם כך... תיאור אותנטי ומרתק מחצרו של מלך אמיתי שנשא את הכתר על ראשו עד לפני כמה עשרות שנים | מומלץ במיוחד!

כי זהו עצם הדין, איזה תפקיד לתת לכל אחד בהתחדש מלוכת השם בסיבוב החדש של השנה החדשה" (שפתי חיים). הנה עדותו של ט.ל.

"אחי היקר, שעת המינויים הייתה מביאה לידי רעד את הארמון כולו. לאחדים היה זה רעד של שמחה, של חדווה עמוקה, לאחרים היה זה, מה לעשות, רעד של חרדה ותחושת אסון מאיים. הלא בשעה הזאת היה האדון גומל, נותן מתנות וממנה, אך גם נוזף, מגנה ומוריד בדרגה. בעצם אינני מנסח זאת כשורה. בעצם לא הייתה חלוקה לשמחים ולנפחדים. שמחה וחרדה מילאו כאחת את לבו של כל מי שנקרא לבוא לפני הקיסר לאולם קבלות הפנים. שהרי איש לא ידע אל נכון מה הגורל הצפוי לו.

"...תן דעתך אדוני העיתונאי, שהקיסר היה מחליט בעצמו לא רק על כל המינויים, אלא גם היה מודיע על כל מינוי אישית לנוגע בדבר. הוא עצמו, אך ורק הוא! הוא זה שאייש את פסגת ההירארכיה, אך גם את השלבים האמצעיים והנמוכים. הוא שהיה ממנה את מנהלי הדואר, את מנהלי בתי הספר, מנהלי תחנות המשטרה. כל הפקידים הרגילים ביותר, מנהלי המשקים, מנהלי בתי המבשל, בתי החולים, בתי המלון... אני חוזר ואומר - את כולם ממש היה הוא ממנה. הוא אישית.

"היו מזעיקים אותם לאולם קבלות הפנים לשעת המינויים, וכאן הם היו נעמדים בשורה שאין לה סוף. זה היה המון. המון גדול של אנשים שהמתנו לבואו של הקיסר. אחרי בואו היה כל אחד מהם ניגש אל הכס, שומע כשהוא נרגש וכפוף בתנוחת קידה את דבר המינוי שהפנה אליו הקיסר, נושק את יד ימינו ונסוג כשפניו לעבר הכס והוא קד קידות כל זמן נסיגתו, עד שהיה יוצא".

"כי אתה שומע קול שופר ומאזין תרועה ואין דומה לך" (סיום סדר שופרות). האם אנו מעריכים אל נכון את המציאות הזו בה מלך מלכי המלכים מאזין לתרועתנו? האם יש לנו מושג עד מה יקרה היא אוזנו של המלך? הנה עדותו של מ.

"דרגות השלטון בארמון לא היו מקבילות להירארכיה של המשרות, אלא לאפשרויות הגישה אל הוד מעלתו הקיסרית. זו

במרכז עבודת היום של ראש השנה עומדת עבודת המלכויות. בספרים מובאים מאות משלים למלך, שמטרתם לסבר את האוזן אודות 'מלכותא דרקיעא' באמצעות משל שלקוח מ'מלכותא דארעא'. אך מה יעשה בן דורנו שגם מושגי ה'מלכותא דארעא' רחוקים מעיניו? מי שמע כיום על 'מלך אמיתי' ולא רק 'טקסי' מי יודע ומבין מהו 'עבד המלך'?

כדי לסבר את האוזן יצאנו בעקבות מלך אמיתי שנשא את הכתר על ראשו עד לפני כמה עשרות שנים בודדות.

"הייתי שומר הדלת השלישית של אולם קבלות הפנים, ולפיכך אחד החשובים שבמשרתים. שלושה זוגות של דלתות היו לאולם הזה, וממילא שלושה שומרים שהיו מופקדים על פתיחתן וסגירתן של הדלתות. אבל המעמד שלי היה הגבוה משל כולם, כי בעד פתח הדלת שלי היה עובר הקיסר..."

כך מספר א.מ. שומר הדלת השלישית של קיסר אתיופיה היילה סלאסי. סלאסי היה קיסר האימפריה האתיופית המאתיים עשרים וחמש. הוא מלך במדינה משך 34 שנים. לאחר פרק האביב האתיופי לפני 48 שנה, נאלץ לוותר על כסא מלכותו.

באותו זמן יצא מפולין לאתיופיה עיתונאי בשם רישרד קפושניסקי, שהסתובב ואסף עדויות אותנטיות ממקורבי ומשרתי המלך, אותם הוציא לאור ביצירתו 'הקיסר' (בהוצ' זמורה-ביתן), שמתעדת באורח מקורי ואורגינלי את המלך ומלכותו. העדויות האישיות נותנות לנו הבנה מעמיקה, תחושה חודרת בכל מה שנאמר בימים הנוראים, סוג של 'משל למלך' שגם בן דורנו מסוגל לקלוט.

"...כאשר הוד מעלתו היה עוזב את האולם, הייתי פותח את הדלת. פיתחתי יכולת התובעת כישרון גדול, לפתוח את הדלת ברגע המתאים, ממש בשניה המכרעת. אילו פתחתי את הדלת מוקדם מדי, יכול היה להתעורר הרושם המאיים שאני מגרש כביכול את הוד מעלתו הקיסר מן האולם. אילו הייתי מאחר ולו בשנייה, היה צריך הקיסר הנעלה להאט את צעדו, אולי אפילו לעצור, מה שהיה גורע מכבודו, מן התביעה שהליכתו של הקיסר תהיה חלקה בלא מכשולים כלשהם..."

"דין ראש השנה נובע מעמידת השי"ת ביום זה בבחינת 'מלך',

"עכשיו הגיע הרגע שבו צריך לגייס את מלוא הנחישות וההחלטיות ולפלס את הדרך בתוך הקהל, להידחק ולהידחק, להתדפק ולהתמרפק, כך שהפנים שכבר נשזפו במבט תיראנה עתה מזוויות שונות, ושהמבט הקיסרי, ולו בלי משים ולו בלי דעת, ימשיך להבחין להבחין ולהבחין.

"אילו רצה האדון המיטיב להקיף במבטו את המעמד כולו שנפתח לפניו בצאתו מן המכונית, היה רואה שמתקדמת לעברו מאסה שפלת רוח ועם זאת קדחתנית, המורכבת ממאה פנים - אך בנוסף לקבוצה המרכזית הזאת רמת התואר, משמאל ומימין ומלפניו ומאחוריו, הרחק ועוד יותר רחוק - על העצים, בחלונות, תחת הדלתות ועל השבילים - עמדו כל המוני המשרתים, צוות המטבח, המנקים, הגננים והשוטרים, כולם מושיטים את הפנים לשימת ליבו, ואדוננו מביט בכל זה".

זווית נוספת מעניק לנו נ.ל.א

"מילאתי אז את תפקיד הפקיד של מחלקת החשבונות במשרדו של מנהל משק הארמון הראשי. בשל חילופי הממשלה הייתה לנו תוספת עבודה למכביר, כי מחלקתנו עסקה בפקוח על מילוי הוראות הקיסר בתחום העקרונות, הסדר והכמות של אזכורי הנכבדים המסוימים. ענין זה העסיק אישית את הקיסר עצמו, שהרי כל נכבד רצה תמיד שיאזכרוהו, ותמיד בקרבה הגדולה ביותר לשמו של האדון הנעלה עצמו. ותמיד היו מריבות קנוניות וקנאות מי אוזכר ומי לא, כמה פעמים ובאיזה מקום בדיוק. ואף שהיו לנו כללים קבועים במדויק מטעם הכס, ונורמות בדוקות באשר למי שמותר לאזכרו וכמה פעמים ומתי".

המילה הנרדפת ל'מלך' אינה רודן. נכון שמלך ממית את המורדים במלכות, אך מלכות ביסודה נגזרת מכוחות עמוקים בנפש. מספר ל.צ.

"הקיסר מעולם לא גילה סימן כלשהו של עצבנות, רוגזה, כעס או תסכול. אפשר היה לדמות שמצבים אלה אינם מוכרים לו מכל וכל, שעצביו צוננים ומתים כמו פלדה, או שאין לו עצבים כלל. זאת הייתה סגולה טבעית שאדוננו ידע לפתחה ולעדנה ברוח העיקרון שהעצבים בפוליטיקה הם סימן של חולשה שמהווה פיתוי למתנגדים ואף מעוררת את הנתינים להתלוצצויות חשאיות".

המילה הנרדפת ל'מלכות' היא גם לא 'עושר', למרות שהמלכים מתאפיינים בעושר.

"הקיסר ערך משתה רב רושם לכבוד מפגש הנשיאים. מטוסים מיוחדים הביאו למשתה הזה מאירופה יינות וצנצנות קוויאר. הוזמנו למעלה משלושת אלפי איש שהיו מחולקים לפי סולם הירארכי לכמה קטגוריות, עיליות ונחותות, לכל קטגוריה הותאם צבע אחר של הזמנה וגם תפריט שונה.

"המשתה נערך בארמון הישן של הקיסר, האורחים צעדו לאורך טורים ארוכים של חיילי חיל המשמר הקיסרי שהיו

הייתה ההערכות הפנימית בארמון. 'חשוב', הוא מי שאוזנו של הקיסר נטויה לעברו לעתים הקרובות ביותר ולזמן הממושך ביותר. על האוזן הזאת נלחמו בנייהן המפלגות. האוזן הייתה הזכייה הגדולה שעליה ניטש המשחק. די היה, אך זה לא היה קל, להתקרב אל האוזן הכל יכולה וללחוש עליה דבר. ללחוש ותו לא. שישקעו הדברים אי שם, שיישארו בבחינת זרע קטן שאולי יצמיח משהו לימים. יבוא יום והרושם שהשאירו הליחוישים יתעצם, הזרע הקטן ינביט, ואז נקצור יבול רב.

"היו אלה סידורים עדינים ביותר התובעים רגישות רבה, שהרי אדוננו, חרף המרץ בלתי נדלה והתמדדתו המפליאה, בכל זאת היה רק בריית אנוש שהישג אזנו מוגבל מעצם טבעו".

"זכרנו לחיים" נבקש שוב ושוב בעשרת ימי תשובה. התרגלנו למציאות הפשוטה שמלך מלכי המלכים זוכר אותנו, שכן אין שכחה לפני כסא כבודך. הבה נציץ לרגע עד כמה חשוב רסיס של שניית זיכרון אצל מלך בשר ודם.

מדי בוקר בשעה תשע הגיעה שיירת מכוניותיו של הקיסר ל'ארמון הישן' - וכך מתאר זאת ט.ק. פקיד ב'מיניסטרויון העט' (אגב, הקיסר לא כתב מילה בידו, לשם כך היה את 'שר העט' עם סוללת פקידיו. הקיסר זכר בעל פה אלפי ועשרות אלפי פרטים): "בשעה תשע היה הקיסר מגיע אל הארמון הישן. לפני השער כבר ציפה לו המון נתינים שניסו למסור לו את כתבי הבקשות שלהם. תיאורטית הייתה זו הדרך הפשוטה ביותר לבקשת צדק טוב בקיסרות.

"עכשיו העפילו המכוניות בשדה העולה אל עבר רחבת הארמון, ושם היו עוצרות. גם כאן המתין המון לקיסר, אך מסוג שונה לגמרי מן האספסוף שלפני השער. קהל זה של מקבלי פניו של הקיסר ברחבת הכניסה, הורכב מאנשים מבני חוגיו של השליט עצמו. כולנו היינו מתאספים כאן מוקדם, שלא לאחר את רגע בואו, רגע שהייתה לו משמעות מיוחדת לדידנו. כל אחד רצה מאוד להיראות שם, מקווה שינוח עליו מבטו של הקיסר. לא היה זה חלום על שימת לב מיוחדת כלשהי, כשהאדון הנכבד מבחין, ניגש ופותח בשיחה. לא. עד כדי כך לא התעלו החלומות.

"אומר בגלוי - כל שהשתוקקת לו הייתה שימת הלב המזערית ביותר, שימת לב של מה בכך, מדרגה שנייה, שולית, לא מחייבת כהוא זה את הקיסר, שמשכה כהרף עין, ובכל זאת שימת הלב העתידה אחר כך לגרום לעזווע פנימי ולהשתלטות מחשבת ניצחון נפלאה - 'הוא הבחין בי!'. איזה כח נתנה המחשבה הזו. אילו אפשרויות לא מוגבלות היא פתחה.

"שהרי נניח כי עינו של הוד מעלתו החליקה על פניך, רק החליקה. מצד אחד אפשר לומר שלא קרה דבר, אך מצד שני מה זאת אומרת לא קרה דבר? כשהעין החליקה מיד אנו חשים את חום הפנים מתעצם, הדם עולה לראש הלב, מתפעם בחוזקה. הרי אלו הסימנים הוודאיים שנגעה בנו עינו.

"במשך שנים רבות הייתי האיש אשר על המרגמה של הוד מעלתו הקיסרית. הייתי מציב את המרגמה בקרבת המקום שבו היה השליט הנעלה עורך משתאות לדלפונים הרעבים ללחם, כאשר הייתה הסעודה מסתיימת הייתי יורה כלפי מעלה סדרה של בליסטראות.

"ברגע ההתפוצצות היה יוצא מתוך הבליסטראות הללו מין ענן צבעוני, שבהתפזרו היה נופל אט-אט ארצה. היו אלה ממחטות צבעוניות עם דיוקן הקיסר עליהן. האנשים התגודדו, נדחפו, הושיטו ידיים. כל אחד רצה לחזור הביתה כשבדו מתת שירדה באורח פלא מן השמים עם דיוקנו של אדוננו עליה..."
(מתוך כתבתו של חיים ארבל, מוסף שבת קודש נצבים תשע"ב)

מצדדים בחרבות ובחניתות, חצוצרנים שהוארו בזרקורים עמדו בראשי הצריחים והשמיעו את התרועה הקיסרית.
"כאשר הסבו האורחים לשולחן באולם הגדול, עלתה תרועת חצוצרות והקיסר נכנס עם פניו הצנומות עזות ההבעה. העיניים המבריקות, החודרניות הגדולות. מאחוריהם צעדו המנהיגים האחרים סדורים בזוגות. האולם קם על רגליו, הכל מחאו כפיים. נשמעו קריאות הידד לכבוד האחדות האפריקאית ולכבוד הקיסר. אחר כך החל המשתה עצמו. כלי השולחן היו כולם כלי כסף בסגנון העתיק של 'האראר', כך שעל השולחנות הללו היו מונחות טונות אחדות של כסף עתיק יומין רב ערך".
מספר מ.ס.

עניינא דיומא

עד איזו שעה אפשר לעשות התרת נדרים בערב ראש השנה? האם המתירים יכולים להיות קרובים זה לזה או למבקש ההתרה? ומהו הנוסח של מינוי שליח להתרת נדרים

"מוותר לך, מוותר לך, מוותר לך" - דיני התרת נדרים בערב ראש השנה | הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

ב. המתירים יכולים להיות קרובים זה לזה וגם קרובים לשואל ההתרה, פרט לבעל שאינו יכול להיות בין השלשה המתירים נדרי אשתו, ש"אשתו כגופו". אבל אב בן (גדול) ואח - יכולים. (בידינו תצלום שמרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל עומד ומבקש התרה משלושה, שאחד מהם, בנו רבי שמואל זצ"ל). ואפשר לכתחילה שיעמדו רבים אצל הג' ויתירו לכולם כאחד, וכן נהגו אצל הגר"י ש אלישיב זצ"ל, שאף שאין המתירים שומעים את כולם, די שידועים שרצונם להתיר.

ג. אין יוצאים ידי התרת נדרים על ידי שידור, אפילו ישיר, ולא דרך טלפון או פלאפון (כשר), מפני שהמבקש צריך לעמוד בפני השלשה המתירים ולשמוע ישירות את ההתרה.

ד. קטן בן י"ב וקטנה בת י"א ומעלה גם כן יתירו נדריהם, ש"מופלא הסמוך לאיש", נדריו נדרים מן התורה - ש"ך יו"ד שלא, ס"ג וראה שו"ת שבט הלוי ה, קכ"ט. וקטן שנעשה גדול, לא מצטרף למתירים, אלא כשנתמלא זקנו.

ה. לא הספיקו לעשות התרת נדרים בערב ראש השנה אפשר בעשרת ימי תשובה (מטה אפרים) וכן נהג החתם סופר זי"ע לעשות בערב יום כפור. ומנהג ויזניץ ביום י"ג מדות. כל שלא הספיקו, יבואו ל"כל נדרי" בכניסת יוה"כ, ויאמרו כל מילה עם הש"ץ והיא התרת נדרים גמורה.

אחרי תפילת שחרית עושים "התרת נדרים" (ואף שאפשר לעשותה כל היום, לכתחילה יעשו קודם חצות היום - 12:31 סידור בעל שו"ע הרב) והיינו, לנדרים שנשכחו (אבל שזכורים, צריך לפרטם [בפני אחד מן המתירים] בשעת ההתרה - שו"ע יו"ד רכ"ח, יד) שמא נדרנו במשך השנה וקיבלנו על עצמנו הנהגות של מצוה, ולא אמרנו "בלי נדר" ולא קיימנו, ואיך נעמוד לפני הבורא וניחשב חלילה כ"דובר שקרים לא יכון לנגד עיני".

א. נשים נהגו לסמוך על אמירת "כל נדרי" בליל יום כפור (הליכות שלמה, מועדים, ר"ה "מבית לוי" ד, עמ' ט"ו ותשובות והנהגות א, של"ח). ואשה נשואה יכולה למנות את בעלה כשליח לבקש להתיר גם את נדריה, שאשתו כגופו (ש"ך יו"ד רל"ד, ג). ותאמר לבעלה בשעת מינויו לשלוחה: "אני מתחרטת על כל נדרים ושבועות וחרמות וכו' ואתה תהיה שלוחי לפני בית דין, להתיר לי הנזכר" והבעל אומר בפני המתירים: הריני מבקש התרה גם עבור נדרי אשתי שמינתה אותי כשלוחה" ובנוסח הבקשה אומר: "שנדרנו ושנשבענו אני ואשתי וכו' ובית הדין יאמרו: "הכול מותרים לכם וכו'" - שו"ת רב פעלים או"ח ד, לד. ובקהילות ספרד באות הנשים והבנות לעזרת הנשים של בית הכנסת, ועושים להן התרה. כמו כן, יש מבנות ונשות אשכנז שמתאספות בבית אחת מהן, ועושים להן התרה.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

אחותי ניסתה להסביר לילדתה: "הרי לפני שעברנו דירה חיפשנו את כרטיס הזיכרון בכל הבית ולא מצאנו, אז איך נוכל למצוא אותו עכשיו, שאנחנו כבר גרים בעיר אחרת?" אבל הקטנה התעקשה: "ה' יכול לעשות הכל, ואני אתפלל אליך"

למחרת מצלצל הטלפון בבית...

אליו."

למחרת מצלצל הטלפון בבית, ועל הקו השכנה מהדירה הקודמת. השכנה מתנצלת ומתנצלת, ומסבירה שהבת הקטנה שלה התחתנה כבר מזמן, ויש לה רק בנים, ומאז שהבת האחראית על ענייני פוטו ושות' פרחו מהקן, היא אף פעם אינה מגיעה לפוטו, ולכן זה התעכב עד עכשיו.

ובכן, כבר לפני כמה שנים היא מצאה כרטיס זיכרון, אך לא טרחה לבדוק מה הוא מכיל. בדיוק אתמול היתה צריכה להגיע לפוטו, והחליטה לקיים מצוות השבת אבדה ולבדוק אם היא מכירה את האנשים שמצולמים בכרטיס הזיכרון. מה מאוד התפעלה לגלות שזהו כרטיס של השכנים. "בקיזור", היא מסכמת, "הכנסתי את הכרטיס למחשב של הפוטו, ואני מגלה שם אתכם. תוכלו לשלוח מישהו לקחת את הכרטיס?"

הטלפון הזה השאיר את אחותי בפה פעור. פלא כמעט בלתי אפשרי התרחש ברגע זה לנגד עיניה, בזכות תפילה אמיתית מעומק הלב של ילדת גן קטנה, שבטוחה במאת האחוזים שאבא שלה שבשמים יענה לה, כפי שאכן היה!

(גיליון 'השגחה פרטית')

ילדיה של אחותי ישבו והסתכלו בתמונות, ונהנו לראות את עצמם תינוקות קטנים בעריסה. אחת הילדות שמה לב שאין באלבום תמונות שלה כתינוקת. איזו הוכחה תהיה לה שגם היא היתה פעם תינוקת בבית הזה? מי יודע, אולי היא בכלל מאומצת? היא ניגשה לאמא שלה ושאלה, "אמא, איפה התמונות שלי מאז שהייתי תינוקת?"

ענתה לה האם: "כשאת נולדת עשינו לך תמונות נהדרות. היית תינוקת מתוקה-מתוקה, אבל כרטיס הזיכרון שבו צילמנו אותך נאבד לפני שהספקנו לפתח את התמונות".

הילדה הצטערה לשמוע, אבל רק לרגע קצר. היא מיד אמרה: "מה הבעיה? אני אתפלל לה", והוא יעשה שנמצא את התמונות". אחותי ניסתה להסביר לה שאין לכך כל סיכוי. "את זוכרת שלא מזמן עברנו דירה. כשעברנו חיפשנו את כרטיס הזיכרון בכל הבית, בכל הארונות, בין כל החפצים, ולא מצאנו אותו. איך את חושבת שבדיוק עכשיו, אחרי שאנחנו כבר גרים בעיר אחרת, נוכל למצוא את הכרטיס?"

אבל הילדה התעקשה: "ה' יכול לעשות הכול, ואני אתפלל

קול העם

אני ממלא את ראותי באויר צח, הלב דופק בפראות, ו... קול צרוד בוקע מהשופר. הצילו!!! אני מנסה להזיז מעט את השופר, עניין של מילימטרים... סוף סוף יצאו כמה קולות שבורים, והציבור פרץ בתפילת "לדוד ה' אורי"

ואז נפלה לי איזו תובנה יסודית, לימים אלו בפרט ולכל החיים בכלל... | הצד השני של השופר

אך כל יום עם חישוב אחר. על כן לא זכיתי להיות בעל "שטעלע" קבוע של בעל תוקע, אלא אני מאזין מדי יום לתקיעה אחרת בבתי הכנסת השונים.

זה מאוד מעניין לשמוע כל יום תקיעה אחרת, פעם חזון איש, פעם שברים פשוטים, ו... מדי פעם גם בעל תוקע צעיר ואינו מנוסה, אשר צרידות התקיעות נשמעת היטב... לענ"ד זה ממש מרתק, כל יום לאחר סוף הקדיש דרבנן או ה"ברכו" אחריתא, ואז דממה בבית כנסת ו... תקיעה שברים תרועה תקיעה... לפעמים מוצלח

אנחנו נמצאים בחודש "אלול" ואת זאת אנחנו מרגישים היטב עם התקיעת שופר שיש בכל יום בבוקר ובאמירת "לדוד ה'" שמיד מגיע לאחריה, ומי שנוהג לומר סליחות אשריו ואשרי חלקו כבר מרגיש היטב את חרדת יום הדין המתקרב. כל אחד מפשפש במעשיו ומנסה לרכוש עוד ועוד פרקליטים טובים ליום הדין.

והנה אני, עבדכם הנאמן, אינו מתפלל במניין קבוע בשחרית אלא כל יום לפי העניין, לפי הילדים שקמו באותו בוקר, ולפי השעה שאני קמתי... וברוך השם משתדלים להגיע למניין בזמן,

לא לראות כל הזמן את העולם דרך המשקפיים שלי!!! לחוות את תחושות השני, ו... אפשר גם להתפלל עליו שיצליח, וכמובן לא לשכוח לתת לו "יישר כח" גדול מאוד!!! וגם לומר לו זאת, שהתקיעות היו נפלאות, גם מי שעושה תענית דיבור בראש השנה מסתבר שאין זה גורע, ואדרבא, מסתבר שמוסיף!!!

אבל זה לא רק הבעל תוקע, יש סוללת תפקידים בימים נוראים, יש חזנים, בעלי קוראים... לפני כמה שנים היתה איזו הווא אמינא שאני אהיה החזן במוסף של ראש השנה, וחשבת לעצמי "מה הבעיה, הרי אני יודע היטב את כל המנגינות..." הרי אני מזמזם אותם על החזן... כשהתחלתי לעבור על המחזור, חשכו עיניי!!! כמה "קנייטיים", כמה סלסולים, מאות מנגינות משתנות, טונים שעולים ויורדים בו, תנסו לעשות את כל הנוסח של "ונתנה תוקף" ותראו עד כמה יש שם הרבה עבודה...

אז נכון, לטעמי החזן האריך מדי ומשך את התפילה בצורה מוגזמת, אבל יש כאן מישהו שהתאמץ וטרח. לראות גם את השני!!! לא רק למדוד את התפילות לפי השעון שלי, כמה אני שבע רצון, כמה לי הזמנים מסתדרים, כמה אני עייף... אלא לשים לב לשני. כשהחזן עושה מנגינה חדשה ל"מלך עליון" לא לחשוב מיד האם המנגינה מתאימה, וכמה יש לי חשק לשיר איתו. אולי אפשר גם, אבל דע לך, שהחזן הזה מנגן לעצמו את המנגינה כבר שבועיים, ומתאמן על התפילה כבר כחודש, ולפני שהתחיל את המנגינה הלב שלו עשה כמות כזאת של דפיקות בחמש שניות בכמות גדולה במיוחד... מותר אחרי התפילה לפרגן לחזן, ולומר לו "שכוייח על המניגה של קמפה ב"וכל מאמינים" היה יפה מאוד!!!" גם אם זה לא אמת מוחלטת, אבל מותר לשנות קצת כדי להתחסד עם השני... וזה יסודי לכל החיים, כי בכל תחום אפשר להתלונן דרך המשקפיים שלי, ואפשר להרחיב קצת את האישונים, ולראות קצת יותר מסביב... גם אם קר לי בשבת, ואני לא מבין את הגבאי שמקפיא אותי, אבל ביום שישי, כשאני ישנתי כמה שעות, הוא התרוצץ בבית כנסת לשים טישואים חתוכים (שכידוע לא מגיעים מעצמם) ופרס מפות (שלא נפרסות מאליהם... ידיעה חשובה) וסידר וטרח, ועמד מול שעוני השבת, התלבט מה לעשות, ואיך לערוך, מתי ומה. ואני, יש לי תלונות...

אפשר להאריך בדוגמאות בלי סוף, לכל החיים ממש. על הבעל קורא, על המגיד שיעור שמסר שיעור שהוא הכין, על הדרשן בשבע ברכות, ועל עוד המון המון!!!

שתהיה לכולנו שנה טובה ומתוקה, וגם 'ממתיקה' לאחרים!
(הרב יחיאל אלכסנדר, גיליון 'משנתה של תורה')

ולפעמים פחות... נו, שוין, העיקר שנזכה להתעורר לתשובה, הרי זה העיקר, לא?

יום אחד הגעתי למניין מסויים, וכל הבעלי תוקעים לא היו, ונשארתי אני לבדי... לקחתי את השופר לידי בחשיבות מה, ואמרתי בקול רם (משום מה נראה לי קצת יותר מדי בקול רם) את השיר של יום וקוה אל ה' (שלפתע קיבל משמעות חדשה... אנא ה' עזור לי שהתקיעות יצאו כראוי...).

והנה החזן מסיים "ה' יברך את עמו בשלום"..." יתגדל ויתקדש שמייה רבה" הרעים הרב שליט"א בקולו, והלב שלי מתחיל לפעום במהירות... ה"אמן יהא שמייה רבה" היה נשמע לי כרעמים שלאחר הברקים... כל אמן שהתקרב הגביר אצלי את הפחד העצום... "ברכו את השם המבורך" רעם קולו של הרב, ואני עונה במהירות ותוחב את השופר לפה, מנסה למצוא לו את הזוית המתאימה ביותר, ממלא את ראותי באויר צח, הלב דופק בפראות, ו... קול צרוד בוקע מהשופר. הצילו!!! הזוית לא נכונה. אני מנסה להיזז מעט את השופר, עניין של מילימטרים, אולי חצאי מילימטרים, ובכל הכוח נושף בחזקה (למעשה זה טעות כי אז השופר מגיב להיפך... אבל לך תסביר זאת לבעל תוקע הנפחד והנרעש). סוף דבר הצלחתי להפיק כמה קולות שבורים ולא מוצלחים, והציבור פרץ בתפילת "לדוד ה' אורי וישעי".

ואז נפלה לי איזה הבנה יסודית לקראת ימים אלו בפרט, ולכל החיים בכלל.

כשאני נמצא בצד של השומע, אני חושב על עצמי, איך התקיעה נשמעת לי, איך אני מתחזק מהתקיעה, האם אני שמת לב שהתקיעה היתה לפי חזון איש או שיטה אחרת... אבל רגע, חשבתי על השני??? חשבתי פעם שיש מישהו מפוחד שמתפלל חזק להקב"ה שיצליח לתקוע כראוי? האם יש למי שלא תקע מעולם שמץ של מושג על הלחץ העצום שנמצאים בו הבעלי תוקעים כל שנה לפני התקיעות???

שוו בנפשכם, אני תיארתי לכם תיאור (אמיתי, מעשה שהיה) על תקיעה אחת רשות של אלול, תארו לעצמכם את התחושה שאתה הבעל תוקע, מסלסל בקולך "למנצח לבני קורח מזמור" ו"מן המצר קראתי קה" וכל הפסוקים, ואז "ברוך אתה השם... לשמוע קויילל שויפואואואור"... ואז ה"אומיייוון" הרועם של עשרות או מאות המתפללים, ואז שהחיינו, ואז ה"תקיעה" של המקריא, וכל השקט הדחוס הזה, ואתה מול כולם, עם השופר ביד. איזה לחץ יש לך שהתקיעות יצאו כראוי!!!

אז גם אם אנחנו לא בעלי תוקעים, להעריך, להרגיש את השני,

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

"פרוזבול לכל ילד": האם צריכים השנה לעשות פרוזבול לכל ילדי הבית שקיימת עבורם תכנית "חיסכון לכל ילד" בחברות ההשקעה או בנקים?

שו"ת אקטואלי בדיני פרוזבול משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

שאינו נשמת מטעם שב"ד אביהם של יתומים והוי כמו שעשו פרוזבול, וכתב שיש מקום לומר שחוב שהיתומים עצמם הלוו אין חל עליו שמיטה כיון שאינם חייבים במצוות ואי"צ פרוזבול, ולכן פירש רש"י דוקא בחוב של אביהם, שכבר נקבע עליו דין שמיטה בחיי האב ואף שכבר מת, אבל חובות שהם הלוו לא נשמטים. ומסיק דעכ"פ אין חוב היתומים נשמט, או משום שזה מסור לבי"ד כמו פרוזבול או שקטנים לא נוהג בהם שמיטה.

נמצא דבפשטות הגמרא מוכח שאפילו קטנים נוהג בהם שמיטת כספים, ואף המהרשד"ם הסכים שכן דעת רוב הראשונים בגיטין, ורק בדעת רש"י דן לומר שאינם חייבים להשמיט חובות, ובב"ק אף רש"י עצמו כתב לפרש את הגמרא בחובות הלוו היתומים, וכן מבואר בבית יוסף סי' ס"ז ובסמ"ע שמדובר גם בחובות שהלוו היתומים, וע"י בב"י מה שפי' בדעת רש"י; וכן נקט המנחת חינוך מצוה תע"ז שחובות הקטנים נשמטים, ועיין בתומים סי' ס"ז ס"ק כ"ה מה שהאריך בדין יתומים א"צ פרוזבול ובשיטת רש"י.

שמיטת כספים לקופת הצדקה באשראי

שאלה: קופת הצדקה פירסמה שכדי לקיים שמיטת כספים בהידור יתנו הלוואות לאחד מרבני הקופה, שזמן פרעונם עד ראש השנה תשפ"ג, ויכתבו בפרוזבול שמוסרים את כל החובות חוץ מהחוב שהלוויתי לקופת הצדקה הנ"ל וכך יקיימו מצות שמיטת כספים וצדקה בצורה מהודרת. ומי שתורם באשראי וכספו לא הגיע עדיין לידי הקופה, הקופה תזכה כסף מזומן עבור כל המלווים כנגד התחייבותם באשראי, וכסף זה יהיה בהלוואה וישמט בשביעית. והשאלה היא האם יש חשש ריבית בכך שהקופה מלווה כסף לתורמים בתמורה שיתנו הלוואה לידי הקופה.

תשובה: הורה מו"ר הגר"פ וינד שליט"א שאין בזה חשש ריבית, ואדרבה, יש בזה מצוה גדולה דשמיטת כספים ומצוה זו גוררת מצות צדקה. והטעם, שאין כאן הלוואה בתמורה להמתנת מעות, אלא להיפך, התורמים [המלווים] משתוקקים לקיים מצות שמיטת כספים כהלכתה ומצות צדקה, והקופה עוזרת להם לקיים זאת בדרך נכונה ע"פ הלכה בזיכוי כסף מזומן, אבל הם כבר הוציאו את הכסף באשראי לפני שמלוים להם, ואין התרומה כהכרת הטוב להלוואה שהקופה מלווה להם, וכן הלוואת הקופה היא אחר שכבר החליטו לתרום ולא בתמורה להשמטה ותרומה, כמובן.

שאלה: בשמיטה זו נתחדש בארץ הקודש שיש לכל ילד מגיל חודש ועד גיל 18 או 21 תכנית חיסכון שבכל חודש מפקידים עבורו 50 ₪ שמושקעים בכל מיני השקעות, והשאלה האם לפי זה כל תינוק ותינוקת צריכים פרוזבול, ואיך יעשו זאת.

תשובה: כפי שנתברר הכסף מושקע בהשקעות ואגחי"ם, וחלק מן הכסף החברות מחויבות להעמיד בבנקים באופן שהם יוכלו למשוך אותו בכל רגע, לכן חייבים לעשות פרוזבול. ואף שא"א למשוך את הכסף לצורך אישי עד גיל 18, אין זה שייך לדין מלוה לעשר שנים שזמן הפירעון אחר השמיטה, שאין שביעית משמטו כיון שאינו בלא יגוש, שכן בחיסכון לכל ילד ניתן למשוך את הכסף ולהעבירו מחברה לחברה.

ותירה מזאת, שבאמת לא החברות הן הלוות את הכסף, אלא רק מנהלות ומשקיעות אותו עבור המפקידים, נמצא שכספי הילדים מופקדים בחברות והחברות מלוות אותם תמורת רווח לכל מיני חברות שמהן ניתן למשוך. וכן חלק מהכסף שבבנק, ודאי ניתן למשוך אותו בכל עת. לכן ודאי שעל פי הלכה נוהג בזה שמיטת כספים.

ולמעשה, כיון שתינוקות לא יכולים לעשות פרוזבול, יעשה האבא עבורם כדין אפוטרופוס, וכל אחד יוסיף בפרוזבול שהוא מוסר לבי"ד את חובותיו וחובות ילדיו, ובנים מעל גיל בר מצוה יעשו בעצמם פרוזבול.

חובות של קטנים

שאלה: האם חוב שילד קטן הלווה נשמט בשביעית, או שמא כיון שאינו חייב במצוות אין חובו נשמט?

תשובה: כתוב בגמרא (גיטין ל"ז וב"ק לז.) שיתומים קטנים אינם צריכים פרוזבול מפני שב"ד אביהם של יתומים וא"כ החובות שלהם כמסורים ביד ב"ד וכאלו עשו פרוזבול. מבואר אפוא שללא הטעם שחובותיהם מסורים ביד ב"ד היו חובותיהם נשמטים. אלא שרש"י בגיטין פירש דברי הגמרא על חובות שהלווה אביהם ולא בהלוואות שהלווה הם.

והרמב"ן והרא"ה והר"ן כתבו שמדובר דווקא בחובות שהלווה הם, כי בחובות של אביהם דרשו בספרי שירש אינו משמט שנא' כל בעל משה ידו. וכתב הר"ן שרש"י סבר שיש תנאים שחולקים על דרשת הספרי לכן פירש גם בהלוואות של אביהם. והמהרשד"ם חו"מ סי' ס"א דן בחוב שהלוו יתומים ופסק

תכין עצמך לכבוד שבת

קבל את 'גיליון 'לקראת שבת' שכבש את העולם היהודי
אצלך בתיבת המייל לפני כולם כל יום חמישי

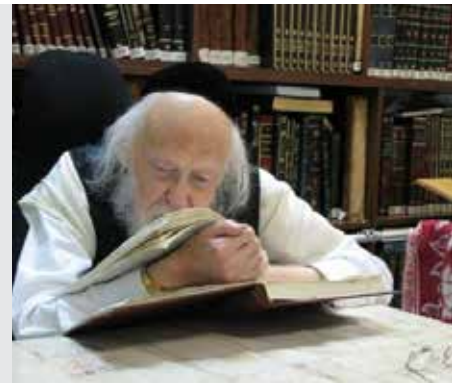

סיפורים ופנינים מרתקים מחייהם של רבותינו הקדושים

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

כתובות דף עח

מדוע סירב מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל להכניס את רבה של אנטוורפן לביתו?

אמר להם: על החדשים אנו בושים

היה מקרה נוסף, כאשר הגיע אליו הגאון רבי שלמה קרליץ זצ"ל, כדי לדון בסוגיות ובשאלות דחופות. האורח נכנס בשעה שמו"ח היה צריך כבר ללכת לישון. גם הפעם לא אבה הגר"ש לשנות ממנהגו, ולאחר את השינה שלו. מה עשה? הוא פנה אל הגר"ש קרליץ והציע גם לו לישון בדירה הקטנה, כדי שלמחרת יוכלו להמשיך בדיונים... מה למדנו? - ברצותו עשה כך, וברצותו כך, אבל תמיד עשה רק את מה שחשב שיש ביכולתו לעשות, ולא התחשב בשום דבר אחר. ההסבר של בעל התניא ב'איכה', עמד כל העת מול עיניו, ומעולם לא נהג אחרת.

(מצוות בשמחה)

זכורני מעשה מספר הגר"י זילברשטיין שהיה עם הגאון רבי חיים קרייזוורט זצ"ל, גאב"ד אנטוורפן, שהגיע למו"ח הגר"ש אלישיב בבוקר אחד, בשעה מוקדמת, עם שאלות הרות-עולם. הגאב"ד טיפס בגרם המדרגות שהוביל לבית הקטן ברחוב 'חנן', אבל למו"ח לא היתה אפשרות להכניסו, בשל השעה המוקדמת, כשהילדות עדיין ישנות. הרב אלישיב לא התבייש; הוא ידע היכן הוא עומד, ומה הן האפשרויות שלו ברגע זה, והיה מודע לכך שבמצב הנוכחי הוא מנוע מלהכניס את הרב קרייזוורט. הוא פנה אפוא לאורחו הדגול ואמר: 'אין לי כל אפשרות להכניס אתכם הביתה'.

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו' 'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

"הם שמעו שהוא ה'שפיץ' של הישיבה, אבל אני יודע שהוא בחור די בינוני... מה עלי לענות להם?"

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

התורה שיש במשודך, אין לגלות לשואל, דאיהו דאפסיד אנפשיה, שהיה לו להוליכו אצל בעלי תורה שינסו את כח חכמתו וידיעתו עד היכן מגעת... ומדלא עשה כן נתרצה בדבר. וב'באר מים חיים' מוסיף רבנו, שהבוחנים צריכים לברור את תשובתם היטב על פי ענין השידוך, עד איזה גבול צריכה באמת להגיע ידיעתו בתורה, ושלא יגדילו את חסרון ידיעתו יותר ממה שהוא.

ב'ביאורים ומוספים' מביאים בענין זה את דעת הגר"י פישר, שכשמבררים על בחור בינוני אם הוא מצויין ביותר, וידוע שהמבררים הם אנשים פשוטים ובחור זה הוא שידוך טוב עבורם, ושמה שהם מחפשים הוא למעלה ממעמדם ודרגתם, אסור לפרט להם שבחור זה אינו מצויין. וכן דעת הגר"נ קרליץ, והוסיף שאם האדם שמבררים אצלו אינו מכיר את השואל, ולכן אינו יכול לענות לו כפי שמתאים לו, יתכן שהעצה היא לענות באופן כללי. ומאידך, במקרה הפוך, כאשר רואה הנשאל שהבחור כלל אינו תואם לרמה שמחפש הצד השני, כתבו כמה פוסקים שעליו להניח שהבחורים שאצלם ביררו לא אמרו את האמת, ומצווה עליו לגלות את האמת לצד הכלה.

חלק הכללים של הלכות רכילות ב'חפץ חיים' מסתיים מכלל ט' ומשם מתחיל חלק הציורים, בו מתאר רבנו ה'חפץ חיים' תרחישים מצויים בחיי היום יום ומפרט את הדין בהם.

הציור השלישי עוסק בשידוכים - שאלות בנושאים אלו דורשות בירור עמוק ורציני, ובמקרה הצורך יש לעיין היטב במקורות ולהיוועץ במורה הוראה. כאן נזכיר קווים כלליים בלבד העולים מדברי ה'חפץ חיים', ונביא בקצרה כמה נידונים מבין רבים המובאים ב'ביאורים ומוספים' של 'דרשו'.

ה'חפץ חיים' כותב כי אסור לומר שום חיסרון על משודך, מלבד אם מדובר ב'חסרונות עצומים'. הגדרת "חסרונות עצומים" היא - או חולי פנימי נסתר שאם המחותר היה יודע ממנו לא היה מתרצה לשידוך, או אפיקורסות. וכאמור, במקרים כאלו יש לעיין היטב ולהיוועץ במורה הוראה. מלבד חסרונות אלו אין לומר כל גנאי על המשודך, וב'ביאורים ומוספים' מובא כי ב'תשובות והנהגות' הסתפק לגבי מקרה שהנשאל הוא קרוב משפחה שסומכים עליו, האם מותר לו לספר גם גנאי פחות חמור, מדין 'מבשרך על תתעלם'. ומוסיף ה'חפץ חיים', כי אם החיסרון הוא מצד מיעוט חכמת

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורי משניות על מסכת
שביעית לתוכנית קניין שביעית

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

כיצד יש לנהוג כאשר בסוף פסוקי דזמרה טרם הושלם המנין?

ואם טעה הש"ץ ואמר ישתבח לפני שהושלם המנין, ולאחר מכן הושלם המנין - יאמר הש"ץ, או שיאמרו כל הציבור יחד, שלושה פסוקים מפסוקי דזמרה, כדי שיהיה לקדיש על מה 'לחול'. ואם המתינו כמחצית השעה (ראה במקורות) והמנין לא הושלם, יאמר הש"ץ ישתבח, וימשיכו כל המתפללים את תפילתם בברכות קריאת שמע, ללא מנין.
[שו"ע נג, ג, ומשנ"ב ט-יא; בו"מ דרשו, 17-16]

המסיים פסוקי דזמרה יאמר מיד את ברכת 'שתבח', כדי להסמיך את הברכה לפסוקי דזמרה, ולא ימתין עד שיגיע הש"ץ לישתבח. ואף בשבת, שהש"ץ מתחיל מ'שוכן עד', אין להמתין לש"ץ, אלא בסיום פסוקי דזמרה, יש להמשיך עד סוף ברכת ישתבח. והש"ץ עצמו, יסמיך אף הוא את ברכת ישתבח לפסוקי דזמרה, אולם, אם בהגיעו לישתבח טרם התאסף מנין, ימתין ולא יאמר ישתבח עד שיושלם המנין.

באיזה מקרה מותר רק לש"ץ ללבוש טלית ותפילין?

כש"ץ, ילבשן לפני ישתבח, הן כדי שלא להפסיק בין ישתבח לקדיש, והן כדי שלא יגרום לציבור להמתין לו. ומי שהיו בידו טלית ותפילין, והתעצל מללבושן לפני פסוקי דזמרה, אינו רשאי לברך עליהן אפילו בין ישתבח לברכת יוצר, כקנס על כך ש'תיכנן' מראש להפסיק בברכה ללא צורך.
[שו"ע נג, ג, משנ"ב ה, ו, רח, וביה"ל ד"ה אין; בו"מ דרשו, 13; וראה משנ"ב נא, יג]

מי שלא היו בידו טלית ותפילין, והחל בתפילת שחרית, ובאמצע פסוקי דזמרה הביאו לו טלית ותפילין, יסיים את הפרק שעומד בו, (ראה במקורות, לרשימת ה'פרקים'), וילבשן, ויברך עליהן, אך לא יאמר את הפסוקים שנוהגים לומר בעת לבישתן. ואם סיים פסוקי דזמרה, לא ילבש את הטלית והתפילין לפני 'שתבח', משום שצריך להסמיך את הברכה לפסוקי דזמרה, כאמור לעיל; אלא ילבשן לאחר ישתבח. אך אם הוא משמש

האם מותר למנות בעל מום לש"ץ?

ואם אין אדם אחר המתאים לתפקיד הש"ץ כמותו, יש למנותו לש"ץ; אולם, ש"ץ שאינו יכול לעמוד על רגליו - יש שהורה להעדיף ש"ץ אחר על פניו, אף אם מעלתו של הש"ץ האחר פחותה ממעלת בעל המום, וכגון שבעל המום תלמיד חכם והשני אינו תלמיד חכם.
[שו"ע נג, ד, משנ"ב יג, ושעה"צ יד וטו; בו"מ דרשו, 23]

מותר למנות אדם בעל מום לש"ץ, ואדרבה, אדם בעל מום לבו נשבר יותר, ותפילתו רצויה יותר, כפי שנאמר בתהילים: "זָבַחַי אֱלֹקִים רוּחַ נְשֻׁבָּרָה לֵב נְשֻׁבָּר וְנִדְבָה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה". ויש שמחמירים בדבר, ולפחות בנוגע לראש השנה וליום הכיפורים. ואף לדעת המחמירים, אין בעל המום פסול מן הדין, שהרי לוי בעל מום כשר לשירה בבית המקדש, וקל וחומר שבעל מום כשר לשמש כש"ץ בבית מקדש מעט.

* את ברכות השחר, לכתחילה יש לברך לפני תפילת שחרית. ובדיעבד, אם לא בירך לפני התפילה, יברך עד סוף 'זמן תפילה', ובדיעבד, יברך עד חצות היום. ולדעת פוסקים רבים, ניתן לברך את ברכות השחר גם לאחר חצות, ויש אומרים, שניתן לברך אף בלילה, עד השינה.
* מי שלא בירך 'אלקי נשמה' לפני תפילת שחרית, יכוון בברכת מחיה המתים שלא לצאת ידי חובת ברכת אלקי נשמה, ויברך לאחר התפילה.
* בברכת 'ישתבח', ישנם שלושה עשר, או חמישה עשר, מיני שבחים ותהילות הנאמרים לפני השי"ת. וצריך לומר את כל השבחים ברצף, אבל אין צורך לאומרם 'בנשימה אחת'.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

פירוש המושג 'חק תוכות'

ואף העברת הקולמוס שנית על גבי האות שנוצרה - אינה מכשירה את האות, משום ש'כתב על גבי כתב' אינו נחשב לכתב. ופסול זה, הוא אף באופן שרק חלק קטן מהאות, כגון ה'עוקץ' של האות י', נעשה באופן של חק תוכות ולא באופן של כתיבה. [שו"ע לב, יז, ומשנ"ב סג, סד, רסו; ביאורים ומוספים דרשו, 97]

יצירת אותיות על ידי מחיקת דיו באופן שהכתב נעשה מאליו, מכונה 'חק תוכות'. וכתובה בצורה זו פסולה לספרי תורה, תפילין, ומזוזות, וכן למצוות נוספות הטעונות כתיבה. ולדוגמה: אם הסופר יצר ריבוע של דיו על גבי הקלף, ומחק את מרכז הריבוע, באופן שנותרה צורת האות 'ם', הריהי פסולה, משום שצורת האות לא נוצרה כדרך כתיבה, אלא על ידי מחיקה.

הלוח היומי

כ"ז אלול | רבי אליהו ב"ר יוסף הצרפתי זצ"ל, מו"ץ בפאס-מרקו, בעל אליהו זוטא, קול אליהו, אדרת אליהו ועוד

הוא היום השני לבריאת העולם, שבו ברא הקב"ה את הרקיע, ובבר"ר נכתב, גם הגהינום.

יארצייט:

- תקס"ה: רבי אליהו ב"ר יוסף הצרפתי זצ"ל, מו"ץ בפאס-מרקו, בעל אליהו זוטא, קול אליהו, אדרת אליהו ועוד.
- תר"ה: רבי חיים ב"ר שלמה פינטו זצ"ל, רב הקהילה במוגאדור-מרקו.
- תרל"ט: רבי שמואל אבא ב"ר זעליג זצ"ל, מזיכלין, בעל להב אש.
- תרנ"ז: רבי אהרן ב"ר ברוך מרדכי זצ"ל, מקוידנינוב.
- תרס"ז: רבי עמרם ב"ר יצחק יעקב בלום זצ"ל, אב"ד באויפאלא-הונגריה ועוד, בעל שו"ת בית שערים.
- תרח"צ: רבי אבא ב"ר עמרם אלבז זצ"ל, ראב"ד צפרו-מרקו, בעל מילי דאבא, זובחי הזבח ועוד.
- תש"ז: רבי חיים ב"ר זלמן וילשטיין זצ"ל, בעל חיי המשנה.
- תשס"ד: רבי אברהם ב"ר ישראל מנחם הלוי הורוויץ זצ"ל, בעל דבר הלכה, אורחות רבנו.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

זמן תקיעת שופר

הגר"א היה שמח מאוד בעת תקיעת שופר כמו מדינה שממליכים עליה מלך כי בתקיעת שופר ממליכים להקב"ה. (כתר ראש
אות קד)

מאיךך בזמן תקיעת שופר דנים את האדם על מעשיו. (הגר"י סלנטר זצ"ל - מכתב ז)
זמן זה הוא עת רצון לתשובה כי שערי שמים פתוחים. (סידור האריז"ל שופר דף ע':)
ואדם צריך לקבל על עצמו בעת התקיעות בלב שלם להיות עבד נאמן. (יסוה"ע שער יא פרק ג)

נשתדל בזמן התקיעות לשמוח בהמלכת ה' עלינו, ונהרהר בתשובה
כי שערי שמים פתוחים בזמן זה, ונקבל עלינו להיות עבדים נאמנים להשי"ת.

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

ככה מתחילים יום טוב במיוחד

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il